آلودگی کودکان با ژیاردیای روده‌ای

در سازمان بهزیستی و آموزشی کودکان و نوجوانان شیرخوارگاه اصفهان

مجله نظام پزشکی
سال هشتم ، شماره ۵ ، صفحه ۳۳۵ ، سال ۱۳۶۱

دکتر حسین فرید معیر- دکتر طهمورث جلایر - فاطمه مقدمی *

خلاصه :

نقش زندگی دسته‌جمعی (شبانه روزی) که تماس دائمی افرادرا بایکدیگر ایجاب میکنـد ، در انتشار Giardia intestinalis بررسی گردیده است. ۱۸۵ نفردختر و پسر ساکن پرورشگاهی دراصفهان مورد بررسی‌قرار گرفته‌اند که ازاین‌عده ۳۵/۷درصد بااین انگل آلوده بوده‌اند.

در گروه سنی ۲-۱۵ سال ۳۳/۵ درصد ودر گروه سنی ۲۰-۲۴ سال۵۵/۵ درصدآلودگی وجود داشته است. مقایسه نتایج بدست آمده ازبررسی‌های قبلی درنقاط مختلف اصفهان با نتایج بدست آمده دراین‌مؤسسه بطورروشن‌نشان میدهدکه نسبت آلودگی در شرایط شبانه‌روزی‌جهش‌زیاد داشته‌است. علل‌چنین‌جهش وهم‌چنین علت بالابودن نسبت‌آلودگی درسنین‌بالاتر(گروه ۲۰-۲۴سال) مورد بحث قرار گرفته است.

مقـدمـه :

آلودگی با انگلهای روده‌ای در ایـران ، بخصوص در بعضی از استانهای‌کشور، هنوزیکی ازمسائل مهم بهداشتی میباشد . استان اصفهان بعلت موقعیت خاص جغرافیائی (وجود مزارع فراوان‌و جاری بودن رودخانه زاینده رود ازمیان استان) ، اشتغال اغلب ساکنین روستاها بکارکشاورزی و بخصوص استفاده ازکودهـای انسانی برای بارورکردن زمین، دراین‌میان دردرجه اول‌اهمیت قراردارد . مطالعات انجام شده دراصفهان نشان‌میدهدکه‌ازمیان تك‌یاخته‌ایهای روده شایع دراین‌استان، انتشار G. intestinalis که دربسیاری از موارد نیزایجاد عوارض دستگاه گوارش‌مینماید (۱و۲و۳و۴) به نسبتهای مختلف از۵/۵۳٪ درقریه سگزی (۹) تا ۱۶/۷٪ در یکی از پادگانهای اصفهان (۱۰) نوسان دارد . با توجه به نقشی‌که این انگل درایجاد عوارض‌گوارشی دارد و بخصوص بادرنظرگرفتن‌نتایج بررسیکه Brandborg وهمکاران (۵) انجام‌ونشان‌داده‌که این انگل میتواند عوارض‌نسجی‌روده‌ای نیزایجاد نماید منطقی‌بنظررسیدکه درباره انتشارونسبت‌آلودگی آن مطالعات بیشتری صورت‌گیرد تا چنانچه لازم بـاشد درجهت مبـارزه و پیشگیری اقـدام شود و برمبنای اطلاعات دقیـق از انتشارآن‌جلوگیری‌گردد وازسوی دیگر بررسی‌هائی‌که درباره انتشار وفور انگلهای روده‌ای تـاکنون در اصفهان انجام‌گرفته غالباً در شهرها وروستاها بوده وازانتشارآنها درشرایط زندگی دستجمعی (پرورشگاهها و شبانه روزیها) اطلاع کمتری انتشار یافته است.

با توجه به تمام موارد فوق بـا همکاری یکی از مؤسسات خیریه استان اصفهان کودکان ساکن پرورشگاهی‌که بوسیله این مؤسسه اداره میگردد ازنظرآلودگی با انگلهای روده‌ای مورد آزمایش قرارگرفتند واطلاعات‌بدست‌آمده درموردانتشارG. intestinalis دراین‌گروه از کودکان‌که تحت‌شرایط‌شبانه روزی‌میباشند دراین مقاله ارائه میگردد .

* گروه پاتوبیولوژی - دانشکده پزشکی - دانشگاه اصفهان .

[Downloaded from jmciri.ir on 2026-11-11]

مواد وروش آزمایش :

افراد مورد بررسی : ۱۸۵ دختروپسر (۲ تا ۲۴ساله) که بطور شبانه روزی در پرورشگاه وابسته به یکی از انجمن‌های خیریه زندگی میکنند دراین بررسی مورد آزمایش قرار گرفته‌اند.

ازنظر تسهیلات بهداشتی، پرورشگاه دارای تخت‌خواب انفرادی، خوابگاه، آشپزخانه‌وحمام است که همه با توجه به‌امکانات‌موجود تمیز وبهداشتی نگاهداری میشوند . آب‌آشامیدنی پرورشگاه از آب لوله‌کشی شهر تأمین میگردد و پرورشگاه دارای درمانگاه و پزشك مخصوص میباشد که کودکان‌را تحت‌نظردارد .

روش‌کار:

از هر کودك ساکن پرورشگاه یك نمونه مدفوع با روشهائیکه‌در مقالات‌قبلی‌شرح‌داده شده (۹،۱۱،۱۲و۱۳) جمع‌آوری‌وآزمایش گردیـده است . چون دراین بررسی بخصوص آلودگی با تك - یاخته‌ایهای روده‌ای مورد نظر بوده است علاوه برروشهای قبلی تمام نمونه‌ها یك بار نیز بطریقه فرمل اتر کنسانتراسیون (۶) نیز آزمایش شده‌اند .

نتایج بدست آمده :

مجموعاً ۱۸۵ نمونه مدفوع (۵۴ نمونه از پسرها و ۱۳۱ نمونه از دخترها) جمع‌آوری ومورد آزمایش قرارگرفته است . این عده در دوگروه سنی مشخص ۱۵-۲ سال و۲۴-۲۰ سال قـرار داشته‌اند (۱۶۷ نفردرگروه اول و۱۸ نفر درگروه دوم).

از مجموع ۱۸۵ نمونه ۶۶ نمونه (۳۵/۷ درصد) حاوی کیست یا تروفوزوئیت ژیاردیا بوده است کـه این نسبت درگـروه سنی ۲۴-۲۰ سال۵۵/۵درصد میباشد. نسبت ابتلا دردخترها وپسرها تقریباً برابر است .

بحث :

انتشاراین‌انگل‌رابطه مستقیم با وضع اجتماعی، اقتصادی‌وبهداشتی مردم دارد وبخصوص آنچه که دراین بررسی‌روشن‌شده نقش‌مثبت شرایط زندگی دسته جمعی‌دربالا بردن نسبت‌آلودگی‌است.ارقام بدست‌آمده ازسایر بررسی‌ها نشان میدهدکه درروستاهای اطراف اصفهان نسبت آلودگی در درچه پیاز(غرب‌اصفهان) ۶/۳(۱۱) ودرقریه سگزی (شرق اصفهان) ۵/۵ درصد (۹) بوده وهمین نسبت درکارکنان هتلها ۱۲/۶(۱۲) ، درکانون‌کارآموزی کشور (اصفهان) ۱۴ (۱۳)، درمدارس اصفهان ۱۵(۷) و در یکی از پادگانهای اصفهان ۱۶/۷ درصد(۱۰) است.

ارقام بالا روشنگر این مسئله است‌کـه آلودگی با این انگل در نقاطی‌که شرایط‌آن تماس ونزدیکی بیشتری را بین‌افراد ایجاب میکند (پادگان ، مدرسه‌وکارکنان هتل‌ها) بیشترازسایرگروهها است وبهمین‌جهت در شرایط زندگی شبانه روزی وتماس مداوم (درپرورشگاه) نسبت آلودگی جهش زیاد داشته وبه۵/۵درصد رسیده است .

نسبت‌آلودگی با این‌انگل‌درکودکان دراغلب نقاط‌ازبزرگسالان بیشتر میباشد (۸،۷،۱۳) و حتی باجغلی ومالکی (۱) نیز این مسئله را با مطالعه در بیماران اصفهان تائید نموده‌اند ولی نتایج بدست آمده دراین بررسی‌برخلاف انتظار ، نسبت آلودگی‌رادر کودکان بین ۲ تا ۱۵ سال‌کمتر از افـراد بین ۲۰ تا ۲۴ سال نشان میدهد. این اختلاف در تحلیل آماری با روش Unpared comparison بااحتمال ۹۰ درصد($\alpha = ۰/۱$) قابل‌پذیرش‌است لذا درتوجیه این مسئله میتوان گفت‌که :

۱ـ چون تعداد افراد مورد آزمایش درگروه سنی بالاتر ازاین بررسی فقط ۱۸ نفر بوده است لذا امکان داردکه تعدادکم افراد مورد آزمایش دلیل براین نتیجه‌گیری باشد.

۲ـ ازطرف دیگر نیزمیتوان توجیه‌نمودکه شاید شرایط زندگی شبانـه روزی و تمـاس دائم افراد بایکدیگر باعث بلع تعـداد بیشتری کیست دراین‌عده شده وبهمین‌دلیل نیزافرادی که‌احتمالا « مصونیت نسبی » دارند نیزآلودگی نشان میدهند.

گرچه نتایج بدست‌آمده دراین بررسی ازنظرسایرتك‌یاخته‌ایها دراین‌گزارش ارائه نمی‌گردد ، ولی تجزیـه آماری مؤید این مسئله است‌که زندگی دسته جمعی و بصورت شبانه روزی دراین مؤسسه نسبت‌آلودگی با سایر تك‌یاخته‌ایهای روده‌ای را نیز در مقایسه بادیگر نقاط اصفهان بالابرده است .

باتوجـه به نقش G. intestinalis در ایجاد عوارض‌گوارشی و ضایعات روده‌ای (۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ و ۵) باید به‌اهمیت انتشاراین بیماری درمدارس و پرورشگاهها توجه بیشتری نمود و بخصوص باید سعی شود تابرای‌مبارزه بااین‌آلودگی درچنین مراکزی، درمان و آموزش بهداشتی همزمان انجام‌گردد.

REFERENCES :

1- Bajoghli. M. and Maleki, M. (1974) . Giardiasis in children. J. Trop. Pediat. Envir. Child. Hlth., 20: 196.

[Downloaded from jmcirii.ir on 2026-11-11]

2- Cortner, Jean A. (1959). Giardiasis. A cause of celiac syndrom: AMA. Amer. J. Dis. Child., 91: 311-316.

3- Ninochiri, E. (1959). Giardiasis. A cause of recurrent enteritis in Nigerian out - patients, J. Trop. Hyg., 68: 47_49.

4- Hoskins, L. C., et al. (1967). Clinical giardiasis and intestinal malabsorption. Gastsoenteroology, 53: 265.

5- Brandborg, L. L. et al. (1967). Histological demonstration of mucosal invasion by giardia lamblia in mam. Ibid., 52, 2.

6- Ritchie, L. S. (1948). An Ether Sedimentation Technique for Routine Stool Examinations. Bull. U. S. Army Mcd. Dept., 8: 326.

7_ Farid, H. and Jalayer, T. (1978). Prevalence of Intestinal Parasites in Schoolchildren of Isfahan, Central Iran. J. Parasit., 64: 364.

8- Jalayer, T., Farid, H., Yaghobzadeh, N. and Namaki, E. (1971). Preliminary evaluation of medical treatment of intestinal parasites in the Mahalleh Population, Isfahan, Iran. Proceedings of the second International Congress of Parasitology, Wasbington, D. C. 50-51,

۹ـ دکترجلایر (طهمورث)، دکترفرید (حسین) و شمس (محمدعلی) ۱۳۵۵. وفور انگلهای روده‌ای درساکنین قریه سگزی اصفهان مجله بهداشت ایران، سال پنجم، شماره دوم، صفحه ۱۱۸ـ۱۲۵.

۱۰ـ ارشدی (کریم)، ۱۳۵۴. بررسی و مقایسه روشهای مختلف تشخیص انگلهای روده‌ای. پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دارو سازی، دانشکده پزشکی دانشگاه اصفهان.

۱۱ـ دکتر جلایر (طهمورث)، دکتر فرید (حسین) و دکتر کتیرائی (عبدالعلی)، ۱۳۵۶. وفور انگلهای روده‌ای در ساکنین شهر درچه پیاز اصفهان، مجله بهداشت ایران، سال ششم شماره ۱، صفحه ۱۷ـ۹.

۱۲ـ دکتر فرید (حسین)، دکترجلایر (طهمورث)، ۱۳۵۰. بررسی آلودگی کارکنان هتلهای اصفهان با انگلهای روده‌ای. مجله علمی نظام پزشکی، سال دوم، شماره ۳، صفحه ۲۰۱ـ۲۰۳.

۱۳ـ دکتر جلایر (طهمورث)، دکتر فرید (حسین) و شمس (محمدعلی) ۱۳۵۲. بررسی وفور انگلهای روده‌ای در افرادکانون کارآموزی کشور. مجله علمی نظام پزشکی، سال سوم، شماره ۴، صفحه ۳۰۲ـ۲۹۹.

[Downloaded from jmciri.ir on 2026-11-11]